

Maskiner

Maskiner som brukes på arbeidsplassen, skal være sikre i bruk. Maskiner er regulert i flere regelverk, og både arbeidsgiver og maskinprodusent har ansvar og plikter.

En maskin er ifølge regelverket en innretning med deler som beveger seg, og som i de fleste tilfeller har et drivsystem.

Eksempler på maskiner er

- en kompleks produksjonslinje
- gaffeltruck
- drill
- bolt pistol
- sirkelsag og båndsg
- plog til pløying av jord
- kran og talje

[En detaljert beskrivelse av maskinbegrepet finnes i maskinforordningen § 2](#)

Arbeidsgivers ansvar

Arbeidsgiver har plikt til:

- å sørge for at de maskinene som brukes i virksomheten, er konstruert for sikker bruk og har nødvendige verneinnretninger slik at arbeidstakerne er vernet mot skader
- å sikre at det arbeidsutstyret som brukes, er i samsvar med forskriftskravene til den aktuelle typen maskin
- å sørge for at arbeidstakerne får opplæring og informasjon om maskinene
- å sørge for kontroll og vedlikehold

[Les mer om arbeidsgivers ansvar ved kjøp og bruk av maskiner](#)

Produsentens ansvar

En produsent er den som produserer en helt eller delvis ferdigstilt maskin. Produsenten har ansvar for:

- at utstyret er i samsvar med kravene i forskriften og i størst mulig grad er sikker
- å fjerne eller redusere farer så godt som mulig
- å sørge for vernetiltak og informere brukerne om eventuelle farer som fortsatt er til stede
- å informere om påkrevd spesialopplæring og nødvendig bruk av personlig verneutstyr

Noen ganger selges maskiner via en annen virksomhet enn produsenten. Denne virksomheten blir i regelverket omtalt som leverandør. Leverandøren skal påse

- at maskinen er konstruert og forsynt med verneinnretninger i samsvar med lovens krav
- at det er utstedt en samsvarserklæring eller en sammenstillingserklæring for maskinen
- at det følger med fullstendige anvisninger for installasjon, bruk og vedlikehold av maskinen

[Les mer om ansvaret som gjelder ved produksjon, levering, import, markedsføring, omsetning, utleie, utlån eller sammenstilling av maskiner](#)

Regelverk

Maskiner til bruk på arbeidsplassen er regulert i flere regelverk:

Arbeidsmiljøloven

Arbeidsmiljøloven stiller krav om at maskiner og annet arbeidsutstyr skal være konstruert og ha nødvendige verneinnretninger slik at arbeidstaker er vernet mot skader, § 4-4 (3).

Den som produserer, importerer, selger, leier eller låner ut maskiner og annet arbeidsutstyr skal sørge for at det er konstruert og forsynt med verneinnretninger i samsvar med lovens krav før arbeidsutstyret leveres til bruk, § 5-5 (1).

Forskrift om maskiner

[Forskrift om maskiner](#) gjelder konstruksjon, bygging og omsetning av maskiner. Forskriften skal sikre at maskiner bygges slik at arbeidstakere er vernet mot skader på liv og helse og ikke blir utsatt for uheldige belastninger ved bruken av dem.

Forskriften gjelder den som produserer en helt eller delvis ferdigstilt maskin. Den gjelder også produsentens representanter, importører, leverandører og andre forhandlere av nye og brukte maskiner.

[Les mer om produksjon og salg av maskiner](#)

Forskrift om utførelse av arbeid

[Forskrift om utførelse av arbeid](#) gjelder krav til arbeidsgiver ved bruk av arbeidsutstyr, og opplæring i og sakkyndig kontroll av slikt utstyr. Forskriften retter seg mot arbeidsgiver, den som driver enmannsvirksomhet, den som driver familiebruk i landbruket og den som driver opplæring og kontroll i henhold til denne forskriften.

[Se forskrift om utførelse av arbeid, tredje del: Krav til arbeid med fysiske risikofaktorer](#)

[Les mer om kjøp og bruk av maskiner](#)
